

Nye Meiemaskiner, prøvede i Høsten 1863.

1.

Mac Cormick's Meiemaskine, forbedret af Burgess & Key.
Af Etatsraad Tesdorpf.

Iblandt den nyere Tids Redskaber, som først i de allerfænesten Aar have tiltrukket sig almindelig Opmærksomhed iblandt de engelske og skotske Jordbrugere, bør Meiemaskinen regnes, hvis egentlige Hjem Amerika vel maa ansees for at være og hvor Forholdene i den Grad begunstige dens Udbredelse, at 3 Fabrikker tilsammen have fabrikeret ikke færre end 140,000 Exemplarer af disse Maskiner. Fra Amerika fandt de Veien til England i Begyndelsen af det forrige Decennium, men ere først i de sidste 4—5 Aar komne til almindeligere Anvendelse iblandt de engelske Jordbrugere.

At Meiemaskinen i vort større Jordbrug vil kunne imødesee en ikke ubetydelig Fremtid, derom kan der vel neppe være Spørgsmaal, thi jo mere Culturen skrider frem, desto større Afgrøde ville vi kunne vente, samtidig med, at vi stadig erfare, at Høsten, det vil sige, Perioden, i hvilken Kornet kommer til Modenhed, mere og mere concentreres, og i denne kræver en saadan Haandkraft, at vi i mangfoldige Tilfælde ikke ville kunne disponere over den. Det gjælder da om muligen samtidig at bringe Hestekraften i Anvendelse, hvilket jo ikkun vil kunne stee igjennem Meiemaskinen.

Da det var overbraget mig, som Medlem af den forberedende Comitee for Landmandsforsamlingen i Odense, at indkjøbe Maskiner og Redskaber i England, som maatte ansees passende for vore Forhold, var jeg ikke i Tvivl om, at jeg især havde at henvende min Opmærksomhed paa Meiemaskinen. Deels paa Udstillingen i London 1862, deels af Beretningerne i de engelske og skotske landoekonomiske Blade erfarede jeg, at det især var følgende 4 Meiemaskiner, som for Tiden stærkest afbenyttedes af den britiske Landmand:

Amerikaneren Obed Husseys Meiemaskine, som vi alt i flere Aar have kjendt heri Landet, da den er bleven forfærdiget baade af D^{hr}. Schwefell & Howald i Kiel og af Fabrikken Phoenix, der ligeledes udstillede den i Aar i Odense. Denne er endnu for Tiden den meest gængse i Skotland, men fortrænges især siden isjor af de Maskiner, som ere forsynede med saakaldte Automater eller Afslægge-Apparater, iblandt hvilke jeg nævner:

Den af Amerikaneren Mac Cormick opfundne — i den seneste Tid forbedrede og af Burgess & Key i London forfærdigede.

Den af Fabrikanten Bernh. Samuelson i London forfærdigede saakaldte Patent Selfraking Reaping Maskine.

Den af Fabrikkerne Ransomes & Sims, Ipswich, Suffolk, forfærdigede saakaldte Patent Victorian Reaper.

Disse 3 Meiemaskiner vare af den forberedende Comitee indkjøbte og udstillede i Odense. De folgtes ved Auction cirka 100 Rd. pr. Stykke under Indkjøbspriis, tillagt Fragt og Told.

Jeg kom ved Auctionen i Besiddelse af den af Burgess & Key forfærdigede og har benyttet den under hele Høsten saa ofte Veirets Ustadiighed ikke forhindrede dens Anvendelse.

Vi kunne ikkun udtale, at vi have været fortrinlig fornøiede med den, og vi maae ansee den for en fuldkommen praktisk, nyttig og let anvendelig Maskine overalt, hvor Jorden er drainet, hvor Sæden ikke ligger altfor slemt og hvor Ved-

kommende ville give sig Tid til at arbejde sig ind i en Maskines Afbenyttelse og senere afbenytte den med vaagen Opmærksomhed. Vi have meiet Størstedelen af Havremarken med den, en Mark paa 123 Rand stor Sæd, uden at der en eneste Gang er gaaet Bræk paa Maskinen. I Begyndelsen anvendte vi ifkun 2 Heste til den, for hvilke det imidlertid faldt besværligt at trække den i længere Tid; vi førte den da med 4 Heste, idet en Mand red paa de bageste. Foruden denne Kudst lod jeg en yngre Fyr følge Maskinen, deels for at smøre den, deels for at være ved Haanden naar en eller anden Forhindring skulde indtræde. Vi meiede circa 9 Tdr. Land med den om Dagen, men ville ved mere Øvelse vistnok komme til at kunne benytte den stærkere. Den udførte sit Arbejde fortrinlig, og med Undtagelse af, at Fangbordets hyerste Hjul ved at gaa ind i Sæden paa sine Steder trak nogle Straa ned til Jorden, hvilken Ulempe vi ad Aare haabe at kunne afhjælpe, formaaer jeg ikke at paapege Mangler. Især udmærker den sig i Sammenligning med Haandarbejde derved, at den saa godt som ikke slaaer en Kjerne ud, selv endog hvor Sæden er fuldkommen moden. Kun naar Jorden var opblødt af Regnen, eller Sæden vaad, vare vi forhindrede i at afbenytte den.

Det er især den Mc. Cormick'ske og den Samuelson'ske Meie-maskine, som iaar have concurreret sammen, men efter hvad jeg har kunnet bringe i Erfaring, har man i Almindelighed været mere tilbøielig til at give den Samuelson'ske Prisen, især fordi den er lettere og under almindelige Forhold kan nøies med at blive trukken af 2 Heste. Ransomes & Sims Victorian Reaper vandt første Priis i 1862 under en stor Concurrence, som var foranstaltet i Schwerin. Det gjelder ved disse Maskiner imidlertid ikke alene om at anvende en heldig Construction, men især nødes vi til at stille til Fabrikanten den Forbring, at Maskinen i alle sine Enkeltheder bliver forfærdiget med den størst mulige Accuratessse og af de allerbedste Materialier. Comiteen i Odense havde indforskrevet samtlige

engelske Maskiner igjennem det bekendte Firma Schulze & Schemmann i Hamborg, som igjennem sine udbredte Forbindelser i England kjøbte os dem imod contant Betaling endog under Fabrikpriis.

Durupgaard, den 30te October 1863.

2.

Samuelsons & Co.s Meiemaskine.

Af Lieutenant Saxtorph.

I Henhold til mit tidligere Bøfte tillader jeg mig herved at meddele Resultatet af mine Forsøg med den af mig ved Landmandsforsamlingen i Odense indkjøbte Meiemaskine.

I Kataloget over Agerdyrknings-Redstaber havde den Nr. 12 (Ms. Ransomes & B. Samuelsons Patent) fra Samuelson & Co.s Fabrik og var indkjøbt i England af Comiteen for Landmandsmødet. Ved at overvære de under Landmandsmødet anstillede Prøver med de forskjellige Meiemaskiner forekom denne mig strax at have Fortrinet for de andre, da den var saa simpel i sin Construction, let for Hestene at trække, og saavel ved Meiningen som Aflægningen af Sæden i Reg udførte sit Arbeide smukkest og uden Standsninger.

Jeg har nu den Glæde at kunne forsikre, at Maskinen, efter at have høstet ca. 100 Tdr. Land her paa mine Marker og under ingenlunde heldige Forhold, i fuldeste Maade har svaret til mine Forventninger.

At give en letforstaaelig Beskrivelse af dens hele Construction vil have sine Vanskeligheder, naar den ikke ledsages af en oplysende Tegning; jeg vil derfor kun her bemærke, at den er saa lidt combineret, som det vist er muligt, naar den samtidig med at affjære Sæden ogsaa skal sætte Aflegningsapparatet i Gang. Knivræffens Længde, altsaa ogsaa Maskinens Brede, er 66 Tommer, hvilket afgiver en tilstrækkelig

Plads for Hestene at gaae i. Afslægningsapparatet, som er anbragt ovenover Maskinen, bestaaer af 4 Vinger, som under Rjorsflen stadig gaae rundt paa en opretstaaende Axe. Vingerne, hvoraf de 2 ere glatte, de andre 2 forsynede med Riber, have den Bestemmelse, at de førstnævnte skulle føre Sæden hen imod Knivene, Riberne derimod modtage den afftaarne Sæd og føre den henover den Plade, som er anbragt bagved Knivene, indtil de aflægge Sæden i Reg paa Jorden bagved Hestene. Trækket til Hestene er anbragt ved høire Side af Maskinen, og da Sæden, som foran nævnt, ved Hjælp af Afslægningsapparatet føres bagud og til høire Side, komme Hestene altsaa til at gaae i det sidstihøstede Skaar, saa at de aldrig komme til at træde paa den høstede Sæd, og som Følge heraf kan Maskinen vedblive at høste og lægge Regene paa Skaar, uden at det gjøres nødvendigt i en travl Tid strax at binde den. Til Maskinens Betjening forlanges kun en eneste Mand, som idet han rider paa den venstre Hest har at paasee, at Maskinen bestandig følger saa tæt som muligt op til den staaende Sæd. Til at trække Maskinen har jeg brugt et Par jevn kraftige Heste, som dog i Reglen kun have gaaet den halve Dag ad Gangen, da det naturligviis altid maa kaldes et temmeligt anstrængende Arbeide, og man desuden i Begyndelsen af Høsten ikke har saa travlt med Hestene.

Maskinen har her paa Gaarden arbeidet under mindre heldige Forhold, baade paa Grund af det særdeles ustabige Veirig under hele Høsten, som ogsaa især fordi der paa Markerne, som nylig ere draineede, findes ikke saa faa temmelig store Steen, ligesom ogsaa de gamle sammenpløiede Hovedgrøfter endnu danne betydelige Fordybninger, og Terrainet paa flere Steder er meget bakket, men desuagtet har jeg dog kunnet høste rigelig 12 Tdr. Vand med Vaarsæd paa en Arbeidsdag, naar det var staaende Sæd og der altsaa kunde høstes fra alle 4 Sider, men ligger Sæden meget ned, kan Maskinen kun virke fra de 2 eller 3 Sider imod Sæden, og

maa altsaa gaae tom ned ad den Side, med hvilken Sæden ligger; under saadanne Forhold kan den selvfølgerlig kun høste et mindre Areal. Under heldige Omstændigheder og naar Maskinen kan gaae uden Standsning, kan den høste 1 Td. Land i 48 Minuter. En meget væsentlig Fordeel ved denne Maskine er det ogsaa, at den med største Letthed kan stilles til at sætte høi eller lav Stub, hvilket var af stor Vigtighed paa mine Marker, da kun en Deel af Arealet, hvor Maskinen blev brugt, var tromlet.

3 Reglen lod jeg Maskinen høste rundt om en Firkant, hvor der iforveien med Leen var høstet 1 eller 2 Skaar, og alle 4 Hjørner vare stærkt afrundede; Maskinen kjørte da bestandig venstre, men jeg har ogsaa med meget Held ladet ved Leen høste en Vei ind til Midten af Stykket og afmeiet derinde en Cirkel, hvorefter Meiemaskinen, idet den holdt til Højre, fulgte Peripherien, som saaledes bestandig vorede, og betvivler jeg ikke, at Maskinen paa denne Maade udretter meest.

Jeg vil endnu kun tilføie, at Maskinen, som er seet i Gang her paa Marken af en heel Deel Landmænd, uden Undtagelse har vundet deres udeelte Bifald, og have allerede flere erklæret for mig, at de fandt Maskinen saa fortrinlig, at de ønskede selv til næste Høst at anskaffe en lignende; ja selv mine Arbeidsfolk, som naturligviis i Begyndelsen saae med Ringeagt til Maskinen, indrømmede tilsidst af sig selv, at den unægtelig satte en smukkere Skaar, end de med deres Le, ligesom at Maskinens Neg vare langt mere eens og accurate end dem, de skulde binde efter at have brugt Riven.

Jeg troer derfor, at jeg med Tryghed tør anbefale denne Meiemaskine til enhver Landmand, og det glæder mig at kunne meddele, at Maskiner efter denne Model til næste Aar ville kunne erholdes af indenlandsk Arbeide, da det saa forbeelagtig bekjendte Bernstøberi Phønix i Odense, som allerede i flere Aar har forfærdiget Meiemaskiner, agter at estergjøre denne, hvorved der vil spares Betydeligt ved Anskaffelsen, da

alene Transporten og Tolben af den fra England indførte Maskine forbyr Prisen i høi Grad, naar den skal forskrives directe fra Samuelsons & Co.s Fabrik.

Bosnæsgaard, 22de October 1863.

3.

Ransomes & Sims Meiemaskine (Patent Victorian Reaper).

Af Jægermester A. Bøch.

Ransomes & Sims Meiemaskine, som jeg kjøbte ved Landmandsmødet i Odense, tiltalte mig ved første Diekast, fordi den gjorde Indtrykket af, at være en lidet compliceret Maskine, og især fordi den, ved de store Hjul, hvorpaa den bevæger sig, maatte være meget lettrækkende. Dette bekræftede sig ogsaa ved Brugen, idet 2 Heste af en almindelig Størrelse uden at trættes kunne uafløste trække den fra Morgen til Aften. Naar jeg hertil føier, at Savbladet gjør sit Arbeide fortræffeligt, saaledes at Maskinen efterlader sig en lige afftaaret Stub, som med Letthed gjøres høiere og lavere, og at Skaarene ere af en saadan Brede, at den ved uafbrudt Arbeide vil efterlade den afmeiede Sæd paa 8 til 10 Tdr. Land daglig, saa har jeg nævnet Maskinens gode Egenstaber, og jeg maa da gaae over til at berette, hvad der var Grunden til, at den desværre fik saa lidt Betydning for mig iaar, hvor dens uafbrudte Arbeiden vilde have været mig saa vigtig. Maskinen er forsynet med 4 Arme af Jernrør, der bevæge sig i en skraa Retning over Hovedet paa Rudstøtten, der sidder paa en Bux foran, og derpaa bestrøge de den Flade, hvorpaa Sæden falder om efter Afmeiningen; to af disse Arme ere forsynede med Rivetænder, som skulle bortføre Sæden, medens de to andre Arme, paa hvilke ere anbragte krykkeformede Smaaabræder, skulle føre den til Maskinen. At dette hele Svingeapparat er stillet aldeles nøiagtigt under Gangen, er selvfølgelig af den

største Bigtighed, ligesom at Armenes Befæstelsesmaade er saaledes, at den ikke tilføder nogen synderlig Afvigelse fra den disse anviste Bane. Dette Sidste var derimod uheldigviis ikke Tilfældet med min Maskine, thi under Gangen bevirkede mindre Rystelser af Maskinen, at Armenes, hvorpaa Rive-tænderne ere anbragte, kom saa langt ned mod Savbladet, at disse enten afklippedes eller standsede Maskinens Gang; og dette var Aarsagen til, at jeg, efter mange Afbrudelser og efter Afmeiningen af henimod 10 Tdr. Vand meget stærkt Havre og staaende Hvede, for iaar maatte opgive Brugen af en Maskine, der iøvrigt var saa lovende. Jeg har dog ingenlunde opgivet Haabet om, efter Conference med Opfinderne, at faae de Ulemper hævdede, som vare mig imod. Slutteligen maa jeg tilføie, at saalænge Intet forhindrede Maskinens Gang, arbejdede den meget tilfredsstillende og kraftbesparende, idet den kun fordrer een Mand til sin Betjening.

Baldbyggaard, den 12te November 1863.
